

**MÜNDƏRİCAT
ОГЛАВЛЕНИЕ
CONTENTS**

***BAŞ REDAKTORDAN
ОТ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА
FROM THE EDITOR IN CHIEF***

İstifadə edilmiş ədəbiyyatın bibliografik təsviri
Библиографическое описание использованной литературы
Bibliographic description of used literature3

**PEDAQOJİ ELMLƏR
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES**

***TƏRBİYƏ TEXNOLOGİYALARI
ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
UPBRINGING TECHNOLOGIES***

Ülviyyə Akif qızı Əfəndiyeva. Ailədə ünsiyyət prosesində uşaqların tərbiyə olunması və uşaqların ata, anaya münasibəti
Воспитание детей в процессе общения в семье и отношение детей к отцу, матери
Education of children in the process of communication in the family and children's relationship to father, mother 5

Səyarə Sahib qızı Cəfərova. Tolerantlıq tərbiyəsinin milli-mənəvi dəyərlər əsasında tədqiqi
Изучение толерантности как основного компонента воспитания на основе национально-нравственных ценностей
The study of tolerance as the main component of education based on national and moral values 11

Sədaqət Mahir qızı Abdullayeva. Azərbaycan dilinin təlimində şagirdlərdə azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşdırılması imkanları
Возможности формирования азербайджанской идеологии у студентов при преподавании азербайджанского языка
Possibilities of forming Azerbaijani ideology among students when teaching the Azerbaijani language 18

Gülşən Gülab qızı Bayramlı. Kiçikyaşlı məktəblilərdə hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin aşılanmasının nəzəri məsələləri
Теоретические вопросы воспитания военного патриотизма у младших
Theoretical issues of instilling military patriotism in young schoolchildren 22

MƏKTƏB VƏ PEDAQOJİ FİKİR TARİXİ
ИСТОРИЯ ШКОЛЫ И ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ МЫСЛИ
HISTORY OF SCHOOL AND PEDAGOGICAL THOUGHT

Solmaz Elçin qızı Hüseynova. Azərbaycanca pedaqogika elminin inkişafında özünütəhsil və özünütərbiyə məsələləri
Проблемы самообразования и самодисциплина в развитии педагогической науки в Азербайджана
Issues of self-education and self-discipline in the development of pedagogic science in Azerbaijan 27

İBTİDAİ SİNİFLƏRDƏ TƏHSİL VƏ TƏRBIYƏ
ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ
EDUCATION AND UPBRINGING IN PRIMARY CLASSES

Rauza Cahid qızı Qəribova. İbtidai məktəbdə şagirdlər arasında idrak maraqlarının inkişaf etdirilməsi imkanları
Возможности развития познавательных интересов учащихся начальных классов
Possibilities of developing cognitive interests among students in primary school 31

Fatimə Mərdağa qızı Güləliyeva. İbtidai sinifdə öyrənənlərin nitqində leksik normanın pozulması halları
Случаи нарушений лексической нормы в речи учащихся начальных классов
Cases of violations of the lexical norm in the speech of learners in primary school 36

Günəl Xanəli qızı Vəliyeva. Şifahi nitq bacarıqlarının inkişafı və həyatımızdakı rolu
Развитие навыков устной речи и их роль в нашей жизни
The development of oral speech skills and their role in our lives 40

Şəhanə Adil qızı Baloğlanlı. İbtidai sinif dərsliklərində verilmiş folklor nümunələrinin şagirdlərin əxlaqi şüurunun formalaşmasına təsiri
Влияние примеров фольклора, приведенных в учебниках начальной школы, на формирование нравственного сознания учащихся
The effect of folklore examples given in primary school textbooks on the formation of students' moral consciousness 45

Lalə Yaşar qızı Əliyeva. Təlim prosesində kiçikyaşlı məktəblilərdə sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması imkanları
Возможности формирования здорового образа жизни у младших школьников в процессе обучения
Possibilities for developing a healthy lifestyle among younger schoolchildren during the learning process 49

Sevinc Natiq qızı Əkbərli. Təlim prosesində oxu bacarıqlarının formalaşdırılmasının əsas nəzəri dəyərləri
Основные теоретические значения формирования навыков чтения в образовательном процессе
Main theoretical importance of formation of reading skills in the educational process ... 52

Şəbnəm Elbrus qızı Musayeva. Savad təlimi dövründə yazı və oxu bacarıqlarının inkişafı
Развитие навыков письма и чтения во время обучения грамотности
Development of writing and reading skills during literacy training 57

AZƏRBAYCAN DİLİNİN TƏDRİSİ METODİKASI
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ЯЗЫКА
METHODS OF TEACHING AZERBAIJANI LANGUAGE

Nazpəri Ataş qızı İslamova. Rəbitəli nitqin inkişafında ifadəliliyin yeri
Способность к выразительности развивает коммуникативную речь
The ability to expressiveness develops communicative speech 62

Könül Nazim qızı Məhərrəmova. Ümumtəhsil məktəblərinin dördüncü siniflərinin azərbaycan dili dərsliklərində olan mətnlərin şagirdlərin nitq prosesinə təsiri məsələləri
Вопросы влияния текста в учебниках азербайджанского языка четвертых классов общеобразовательных школ на речевой процесс учащихся
Issues of the influence of the texts in the azerbaijan language textbooks of the fourth grades of general education schools on the students' speech process 66

RİYAZIYYATIN TƏDRİSİ METODİKASI
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ МАТЕМАТИКИ
METHODS OF TEACHING MATHEMATICS

Təbriz Musa oğlu Şəmiyev, Mehman Ələkbər oğlu Şahverdiyev, Aytən Rəhman qızı Məmmədli. Adi diferensial tənliklərə gətirilən bəzi məsələlər və onların proqram təminatına dair
О некоторых задачах, приводящих в обыкновенных дифференциальных уравнениях и их программном обеспечении
About some problems leading to ordinary differential equations and their software 70

FİZİKANIN TƏDRİSİ METODİKASI
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ФИЗИКИ
METHODOLOGY OF TEACHING PHYSICS

Günel Elşad qızı Əkbərova. Ümumtəhsil məktəblərində “fizika” fənninin səmərəli tədrisində qiymətləndirmə mövqeyi
Положения оценивания в эффективном обучении «Физика» в общеобразовательной школе
Assiment position in the effective teching of the subjct “Physics” in secondary schools 76

FİZİKİ TƏRBİYƏNİN, İDMAN TƏLİMİNİN NƏZƏRİYYƏSİ VƏ METODİKASI
ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ,
СПОРТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ
THEORY AND METHODS OF PHYSICAL UPBRINGİNG,
SPORTS TRAINING

Aməd Cavid oğlu Sərdarov. Fiziki inkişaf göstərişlərinin artma dinamikası və 14-15 yaşında məktəb uşaqlarının hərəki qabiliyyətləri dərs ili daxilində tədqiqi
Динамика повышения показателей физического развития и исследование двигательных навыков школьников 14-15 лет в течение учебного года
Application of development dynamics of indicators of physical development and mobile skills of 14-15-year-old schoolchildren during the academic year 80

TƏLİM TEXNOLOGİYALARI
ТЕХНОЛОГИЯ ОБУЧЕНИЯ
TEACHİNG TEXNOLOGY

Rəqsanə Fəhrəddin qızı Hacıyeva. Bədii oxu materiallarının tədrisində ifadəliliyin nəzəri praktiki əhəmiyyəti
Теоретическое практическое значение выразительности в обучении художественному чтению
Theoretical practical significance of expressiveness in teaching artistic reading materials 89

İNKLÜZİV TƏHSİL MƏSƏLƏLƏRİ
ВОПРОСЫ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
ISSUES IN INCLUSIVE EDUCATION

Roza Rövşən qızı Mirzə. İnklyüziv təhsilin həyata keçirilməsində məktəblə ailənin qarşılıqlı rolu
Взаимная роль школы и семьи в реализации инклюзивного образования
Mutual role of school and family in implementation of inclusive education 94

Nərmin Mirabbas qızı Əfəndi. Məktəbəqədər təhsil müəssisələrində müəllimlərin psixi inkişaf ləngiməsi olan uşaqların inklüziv təlimə cəlb edilməsi üzrə işin təşkili
Организация работы педагогов дошкольных образовательных учреждений по привлечению детей с задержкой психического развития к инклюзивному
Organizing the work of teachers in pre-school education institutions on involving children with mental development retardations in inclusive education 99

Günay Yaşar qızı Abbaslı. Sanfilippo sindromlu uşaqların cəmiyyətə sosial reabilitasiyasında inklüziv təhsil perspektivləri
Перспективы инклюзивного образования в социальной реабилитации детей с синдромом санфилиппо в обществе
Perspectives of inclusive education in social rehabilitation of children with sanfilippo syndrome to the society 103

PSIXOLOGİYA ПСИХОЛОГИЯ PSYCHOLOGY

ÜMUMİ PSIXOLOGİYA ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ GENERAL PSYCHOLOGY

Sevər Sərvət qızı Mirzəyeva, Sevinc Arif qızı Kərimova, Solmaz Vaqif qızı Hüseynova. Gənclərin özünərəallaşdırma istiqamətləri
Направления самореализации молодежи
Directions of self-realization of young people 107

Aygün Paşa qızı Əliyeva. Psixologiyalıq analiz başlıq heroinyñ işvurıy
Л.Н. Толстого «Анна Каренина», «Воскресение»
Lev Tolstoyun “Anna Karenina”, “Diriliş” əsərlərinin əsas qəhrəmanlarının psixoloji təhlili
Psychological analysis of the main heroines of Leo Tolstoy’s works “Anna Karenina”,
“Resurrection” 113

Şəfəq İslam qızı İslamova, Heyran Məmməd qızı Zeynalova. Ətraf mühitin insanın psixi sağlamlığına təsiri
Влияние окружающей среды на психическое здоровье человека
The influence of environment on human mental health 122

Firuzə Ziyad qızı Musaoğlu. Ailədaxili münasibətlərdə perfeksionizm fenomeni Феномен перфекционизма в семейных отношениях The phenomenon of perfectionism in family relationships	126
Tamilla Kərim qızı Məmmədova. Psixologiyada fobiya problemi və psixoterapiyası Fobiyaların müalicəsində psixoterapiya və psixofarmakologiyanın effekti Эффективность психотерапии и психофармакологии в лечении фобии	131
Yeliz Ersen Çaylan. Addiction and family relationship Зависимость и семейные отношения Ashlıq və ailə münasibətləri	136
Alagöz Məhəmməd qızı Şabanova. I sinif şagirdlərinin məktəb mühitinə adaptasiya prosesində ailə münasibətlərinin rolu Роль семейных отношений в процессе адаптации к школьной среде учеников I класса The role of family relationships in the process of adaptation to the school environment of class I students	142
Aytən Rafail qızı Yusifova. Cütlüklərdə bağlanma tərzlərinin onlar arasındakı münasibətlərin dinamikasına təsiri Влияние стилей привязанности в парах на динамику отношений между ними The influence of attachment styles in couples on the dynamics of relationships between them	146
<i>PEDAQOJİ PSIXOLOGİYA</i> <i>ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПСИХОЛОГИЯ</i> <i>PEDAGOGICAL PSYCHOLOGY</i>	
Nurəngiz Tofiq qızı Rzayeva. Təlim prosesində koqnitiv inkişaf və onun prosesə təsiri Когнитивное развитие в процессе обучения и его влияние на процесс Cognitive development in the process of training and its influence on the process	151
Günay Hübət qızı Məmmədzadə. Bullinqin yaranmasına səbəb olan amillər Факторы, вызывающие издевательства Factors that cause bullying	155
Aydan Güləddin qızı İbrahimova. Sosial və etnik stereotiplərinin formalaşmasının bəzi məsələləri Некоторые вопросы формирования социальных и этнических стереотипов Some aspects of formation of social and ethnic stereotypes	159

SOSIAL PSIXOLOGIYA
СОЦИАЛЬНАЯ ПСИХОЛОГИЯ
SOCIAL PSYCHOLOGY

- Lətifə Akif qızı Cavadlı.** Yüksək çəki və depressiyanın şəxsiyyətə sosial-psixoloji təsir xüsusiyyətləri
Частота депрессии и снижении удовлетворенности жизнью у людей с избыточным весом, обращающихся к эндокринологу
Incidence of depression and decreased life satisfaction in overweight people who consult an endocrinologist 163
- Aliyə Bəşir qızı Əzimova.** Tənhalıq hissi və intihar düşüncəsinin şəxsiyyətə sosial-psixoloji təsir xüsusiyyətləri
Анализ связи чувства одиночия и суицидных мыслей у школьников
Analysis of the relationship between the feeling of loneliness and suicide thoughts in school children 168
- Aysel Əli qızı Kərimli.** Psixoloji dayanıqlılıq: Qoruyucu və risk faktorlar nələrdir?
Психологическая устойчивость: Каковы защитные факторы и факторы риска?
Psychological resilience: What are the protective and risk factors? 173
- Jalə Zahid qızı Dibirova.** Features of the socio-psychological impact of somatic symptoms such as anxiety and depression on azerbaijanis
Narahatlıq və depressiya kimi somatik simptomların azərbaycanlılara sosial-psixoloji təsir xüsusiyyətləri
Особенности социально-психологического воздействия соматических симптомов, таких как тревога и депрессия, на азербайджанцев 177

FİLOLOGIYA
ФИЛОЛОГИЯ
PHILOLOGY

- Səbinə Elxan qızı Poladova.** Variativlik dilin obyektiv xüsusiyyəti kimi
Вариативность как объективное свойство языка
Variability as an objective property of language 184
- Şəfa Şakir qızı Əliyeva.** Mirzə Ələkbər Sabir poeziyası müstəqillik dövrünün elmi-nəzəri araşdırmalarında
Mirza Alakbar Sabir's poetry in the scientific-theoretical studies of the period of independence
Поэзия Мирзы Алекпера Сабира в научно-теоретических исследованиях периода независимости 188